

Beslutningsgrunnlag for grisehalekorallbunn

Bakgrunnsinformasjon

Grisehalekorallbunn domineres av hornkorallen *Radicipes* sp. som danner «skoger» på sandig mudderbunn, en relativt tett bestand med begrenset utstrekning.

I Norge forekommer naturtypen dypere enn 700 meter på sandig mudderbunn i vanntemperatur mellom 1 og 5°C. Naturtypen har sannsynligvis svært spesifikke krav til habitat da den kun er registrert i ett område på norsk sokkel til tross for relativt omfattende undersøkelser i områdene rundt og sørover i Mareano-programmet.

Status

Naturtypen har status sårbar (VU) i Norsk rødliste for naturtyper 2011.

I Norge er grisehalekorallbunn kun funnet i et rasområde på 700-900 meter dyp på kontinentalskråningen sør for Bjørnøya, der vannmassen domineres av arktisk intermediært vann. Det antatte utbredelsesområdet på 1000 km² er beregnet ut fra størrelsen på rasområdet og observert forekomster av *Radicipes* sp. på aktuelt dyp. Naturtypen er fortsatt dårlig kjent for vitenskapen, og kunnskapen om naturtypen er derfor mangelfull. For undervannsnaturtyper er nøye kartlegging en stor utfordring, spesielt på dypt vann, og kunnskapsmangelen om utbredelsen av denne naturtypen gjelder også alle andre land. Det er mulige forekomster mot Svalbard som ikke er kartlagt ennå. Naturtypen har sannsynligvis noe større utbredelse enn den nåværende kjente utbredelsen, men det er usikkert hvor den finnes og i hvilke omfang.

Påvirkningsfaktorer

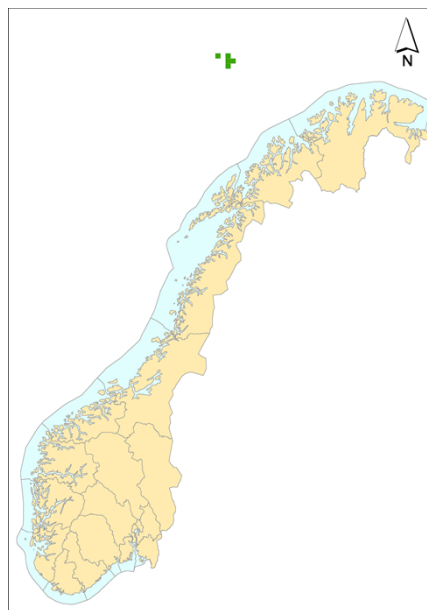
Artsdatabankens liste over påvirkningsfaktorer er benyttet. Følgende påvirkningsfaktorer er viktige for naturtypen:

	Påvirkningsfaktor	Utdypende beskrivelse	Tidsrom	Omfang	Styrke
Påvirkningsfaktor 1	Bunntårling	Området der grisehalekorallbunn forekommer/blir benyttet som trålefelt etter blåkveite. Denne aktiviteten er synlig som spor i bunnen etter tråldører og forekomst av korallskjelletter.	Pågående	Majoriteten av forekomstareal et påvirkes (50-90%)	Ukjent

Mål og nullalternativ

Målet for naturtypen er å gå ned én rødlistekategori på Norsk rødliste for naturtyper i 2035, noe som tilsvarer nær truet (NT). Innholdet i tabellen bygger på metodikk i tråd med kriterier og standard for rødlistevurderinger. For å nå målet må følgende delmål oppfylles:

Mål for naturtypen	Naturtypeegenskap	Målsetting per 2035 (hva må til)	Nullalternativ per 2035
Delmål 1	Arealreduksjon	Reduksjon i forekomstareal < 30% i perioden 1985 – 2035	Reduksjon i forekomstareal 30 - 50% i perioden 1985 - 2035.
Delmål 2	Antall lokaliteter	> 50 lokaliteter registrert før 2035	19 lokaliteter eller færre

Naturtypens reelle areal	Estimert 1000 km ²
Antall forekomster NiN	-
Antall forekomster Naturbase	Ingen
Mareano	19 observasjon

Kunnskapshull

Det er ikke foreslått prosjekter som vil dekke kunnskapshull for naturtypen, ut over eventuelle prosjekter om kunnskapsinnhenting som er knyttet til tiltak. Naturtypen er fortsatt lite kjent for vitenskapen og mer kunnskap trengs om både utbredelse, økologi og arts mangfold knyttet til naturtypen.

Tiltak

For å nå delmålene vil følgende tiltak bidra i positiv retning. Tiltakene er beskrevet, men det har ikke vært mulig å beregne nåverdien av tiltakskostnader for perioden fra tiltakene antas igangsatt (2019) og fram til 2035.

Tiltak	Navn	Beskrivelse	Påvirkningsfaktor	Varighet av tiltak	Nåverdi av tiltakskostnad
Tiltak 1	Sikring mot all bunntåling i området der grisehalekoralbunn forekommer	Innføring av total stans av all bunntåling i berørte områder, hele året.	1	Varig	Kostnadene er ukjente
Tiltak 2	Kartlegging av potensielle leveområder	Denne naturtypen har sannsynligvis meget spesifikke krav til sitt habitat, og det er mulig at den forekommer i områdene mot Svalbard. I Mareano-programmet er deler av Svalbard-området valgt ut for kartlegging i 2019. Forhåpentligvis kan slik kartlegging inngå som en del av Mareano-programmets kartlegging men ligger ikke inne i langtidsplanleggingen utover dette.	Ukjent		Ingen (avhenger av at Mareano-programmet videreføres i relevante havområder)

Tiltaksanalyse – tiltakspakker

Blant mulige tiltak som er listet ovenfor, er det identifisert én tiltakspakke. Tiltakspakkene består av aktuelle tiltak som til sammen gjør at målet nås med minst 50% sikkerhet.

	Tiltak som inngår i pakken		Sannsynlighet for måloppnåelse	Nåverdi av tiltakskostnad
Tiltakspakke 1	Tiltak 1	Tiltak 2	75-85%	Kostnadene er ukjente

Tilleggseffekter

Truet art knyttet til naturtypen er *Radicipes gracilis*. Korallsamfunn generelt er som regel viktige habitater for et mangfold av arter. Dette er imidlertid ikke undersøkt for grisehalekorallbunn.

Samlet vurdering og anbefalte tiltak

Tiltakspakke 1 anbefales, bestående av begge de foreslåtte tiltakene **1 og 2**.

Sikring av areal mot bunntåling ble i prosessen med kunnskapsgrunnlaget foreslått som tiltak, som allerede er et initiert tiltak for tilpasning av dagens regelverk. Det er i dag ikke beskyttelse for de deler av grisehaleforekomstene som er på dyp fra 800-700 m.

Aktuelle virkemidler

For å utløse tiltakspakken er aktuelle virkemidler beskrevet i tabellen under:

Nr	Virkemiddel	Tiltak	Beskrivelse	Bidrag til måloppnåelse

101	Havressursloven	1	Regulering av fiske samt beskyttelse, etter fiskerilovgivningen	Et vedtak av forslaget, om å heve grensen for fiske med bunnslpende redskap på dypt vann, vil bidra til å beskytte deler av de totale grisehaleforekomstene som er på dyp >800m. Det er i dag ikke beskyttelse for de deler av grisehaleforekomstene som er på dyp fra 800-700m
12.6	Miljøkartlegging	2	Kartlegging, fortrinnsvis gjennom Mareano-programmet, for å potensielt finne nye lokaliteter i områdene mot Svalbard/ eventuelle lokaliteter upåvirket av bunnstrål.	Bidrag til måloppnåelse, delmål 2, er ut fra dens spesifikke habitatkrav likevel anslått å være mindre sannsynlig.

Samlet vurdering og beskrivelse av virkemiddelpakke

Det er identifisert virkemidler som kan sikre gjennomføring av anbefalt tiltakspakke.

Grisehalekorallbunn er en naturtype med svært spesifikke habitatkrav og som forekommer i begrenset utstrekning. Naturtypen er vurdert som sårbar på grunnlag av et lite antall kjente lokaliteter, og det er påvist negativ påvirkning på disse leveområdene.

For å kunne forandre status er stans av den negative påvirkningen samt kartlegging for å finne flere lokaliteter de mest rasjonelle tiltakene. Det burde derfor være mulig å sikre/beskytte det aktuelle området mot de aktuelle truslene.

Siden forbudet mot tråling, som ble innført i 2011 omfattet fiske mot havbunnen på dypere vann enn 1000 m, gir ikke dette tilstrekkelig beskyttelse. Det er fremmet forslag om å heve grensen til 800 meter. Forslaget har vært på høring og ligger pr. 12.11.18 i Nærings- og fiskeridepartementet.

Dersom forslaget blir vedtatt så vil dette beskytte de delene av grisehaleforekomstene som er på dyp fra 800 meter til 900 meter. Da fiske med bunnredskap herunder trål ikke vil være begrenset av denne forskriften på grunnere vann, så blir ikke forekomster på dyp fra 800 meter -700 meter beskyttet. . Ny gjennomgang av data i Fiskeridirektoratet om fiskeriaktiviteten i området, det vil si satellittsporing og fangstrapportering viser at området der forekomstene finnes i liten grad har vært fisket med trål siden 2011. Trål var mer brukt før dette. Siden 2011 er line det mest brukte redskapet. Det er dermed nødvendig å ta hensyn også til påvirkningen fra line i det videre arbeidet. Havressursloven med heving av grensen fra 1000 til 800 m vil beskytte dyptliggende deler av grisehalekorallforekomster. Det anbefales at det i tillegg utredes særskilt beskyttelse av grisehalekorall også på grunnere vann med buffersone hele året, slik at den unike forekomsten gis tilstrekkelig beskyttelse.

Siden dette er den eneste kjente forekomsten av denne naturtypen så bør det utredes nærmere om den bør gis spesiell beskyttelse med hjemmel i havressursloven. Arealet er omfattende og det er ukjent hvor store økonomiske omkostninger det vil medføre.

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2011-07-01-755?q=bunnredskap>

Ny kartlegging kan potensielt føre til oppdagelse av nye lokaliteter, men dette er svært usikkert siden naturtypen har svært spesielle habitatkrav. Mareano kartlegger i 2018 og 2019 utpekte områder rundt Svalbard, det vil si områder som ligger innenfor det området som kan tilfredstille naturtypens spesifikke habitatkrav. Dersom man gjør funn av nye lokaliteter (fortrinnsvis lokaliteter som ikke er påvirket av tråling) vil dette kunne bidra til måloppnåelse. Det anbefales ikke egne kartleggingsaktiviteter ut over dette siden det ikke er så stor sjanse å finne lokaliteter av grisehalekorallbunn samt at det vil påløpe svært høye tokt-kostnader.

Anbefalt virkemiddelpakke

Nr	Virkemiddel
101	Havressursloven med heving av grensen fra 1000 til 800 m vil beskytte dyptliggende deler av grisehalekorallforekomster. Det anbefales at det i tillegg utredes særskilt beskyttelse av grisehalekorall også på grunnere vann med buffersone hele året, slik at den unike forekomsten gis tilstrekkelig beskyttelse.
12.6	Kunnskapsinnhenting. Kartlegging, fortrinnsvis gjennom Mareano-programmet for å potensielt finne nye lokaliteter i områdene mot Svalbard/ eventuelle lokaliteter upåvirket av bunnstrål.
	Forvaltningsplan for Barentshavet

Sannsynlighet for måloppnåelse	75-85% (bedret kategori fra VU til NT))
Tilleggseffekter utover endret Rødlistestatus	Det anbefalte tiltaket vurderes ha positiv effekt på arten hornkorallen <i>radicipes gracilis</i> , som er nær truet på rødlisten. Sikring mot fysisk påvirkning av større arter som lever på havbunn, vil trolig kunne ha positiv effekt på andre arter som lever på og i tilknytning grisehalekorallbunnområder.

Kostnader	Ukjent. Med buffersone rundt arealet på 1000km ² med grisehalekorallbunn sikres mot trålskader er et betydelig areal. Arealet er basert på målinger i Mareanos database.
-----------	---